

M. Ševc

Pro tajemníka ÚV KSČ s.M. Beňu
ke schválení

Šmice

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE č. 13

Pro členy a kandidáty předsednictva,
členy sekretariátu ÚV KSČ

Dne 30. ledna 1987

Č. j.: inf/03224/13
Počet listů: 8
Počet výtisků: 26
Den vydání: 30. ledna 1987

OBSAH

Informace o politické situaci v krajích

Informace o politické situaci v krajích

Krajské /městské/ výbory strany informují ústřední výbor o politické situaci v okruhu jejich působnosti, o činnosti stranických orgánů a organizací a otázkách, kterým věnují hlavní pozornost. Charakterizují některé názory pracovních kolektivů i široké veřejnosti. Uvádějí, že se v posledním období zaměřují na mezinárodní situaci, na řešení lokálních problémů v jednotlivých částech světa, na vývoj události v Afghánistánu, Nikargui, v ČLR, na Filipínách, válečný konflikt Írán-Írák, na úsilí o zachování světového míru, zejména však na vývoj vztahů SSSR a USA. Dobrou odezvu má zveřejňování Zpráv ze zasedání PŮV KSČ, federální a národních vlád v našem stranickém tisku. Některé krajské výbory strany v této souvislosti rozhodly obdobně publikovat informace o jednání předsednictev KV ve svých tiskových orgánech.

Stále větší pozornost se soustřeďuje na vnitropolitické události a řešení otázek přestavby v SSSR. Krajské výbory v této souvislosti uvádějí, že mezi veřejností je velký zájem o Rudé právo, Pravdu a další stranický tisk.

Podle prvních ohlasů je pozitivně přijímán obsah celostátního aktivu, vystoupení soudruhů Štrougala a Jakeše k zabezpečení závěrů 4. zasedání ÚV KSČ. Oceňuje se otevřenost a kritičnost k nedostatkům v hospodářské oblasti a vyváženost v přístupu jak k centru, tak k podnikové sféře. Jsou vyslovovány názory, že tyto závěry byly jasně a srozumitelně objasněny, správně byla vyjádřena naléhavost jejich uvedení do praxe. Rovněž se však začínají objevovat připomínky k tomu, že podobných vystoupení bylo již více, ale řešení problémů, známých již delší dobu, je málo účinné. Často se objevuje srovnávání s předešlými pokusy o reformu, zejména se "Souborem opatření", který nesplnil očekávané výsledky a jsou vyslovovány obavy o důslednost realizace současných navrhovaných opatření.

Velký zájem vyvolalo vystoupení generálního tajemníka ÚV KSSS s. Gorbačova na zasedání ÚV KSSS k otázkám přestavby a kadrové politiky strany. První ohlasy, zvláště ve stranickém funkcionářském aktivu, jsou rozdílné. Na jedné straně vítají frontální pojetí přestavby a zásadovost při jejím uvádění do života. Srovnávají, jak jsou naléhavé otázky společenského rozvoje řešeny u nás a v Sovětském svazu. Na druhé straně uve-

dené vystoupení vyvolává překvapení nad otevřeností a příliš kritickým hodnocením vývoje SSSR v posledních letech, zejména chyb a podcenění vzniklých problémů ve vedení ÚV KSSS. V některých případech se projevuje nepochopení a rozpaky s tím, že u nás nejsou zřejmě dostatečně známy podmínky, v jakých se přestavba společenského života v SSSR uskutečňuje.

Krajské /městské/ výbory strany průběžně informují o přípravě a jednáních výročních členských schůzí základních organizací. Uvádějí konkrétní poznatky o jejich úrovni, o úsilí územních stranických orgánů prohloubit na základě dosavadních poznatků jednotný postup v souladu s usnesením PÚV KSČ ze dne 22. října 1986 a závěry 4. zasedání ústředního výboru KSČ. Z jejich informací vyplývá, že se k 26. lednu 1987 uskutečnilo 16 967 výročních členských schůzí, tj. 37,8 % s průměrnou účastí 87 %. V diskusi vystoupilo 25,3 % z přítomných. Jednání VČS se zúčastnilo 26 403 zástupců OV, 1 603 KV a 528 ÚV KSČ /ÚV KSS/.

Dosavadní poznatky ukazují, že uvedené schůze již proběhly zejména v nevýrobní sféře a v místech bydliště. V současné době se postupně ve větším rozsahu uskutečňují v rozhodujících závodech a podnicích. Zvláště v počátcích se projevovovala v jejich kvalitě poměrně značná rozdílnost, daná charakterem organizací, diferencovanou úrovní stranické práce zejména ve výborech ZO, jejich schopností aplikovat závěry 4. zasedání ÚV KSČ na konkrétní podmínky. Projevily se i rezervy v poznání okresních výborů, jaká je konkrétní situace, i v bezprostřední pomoci základním organizacím. Uvedené a další poznatky územní stranické orgány průběžně vyhodnocovaly, věnovaly větší pozornost obsahové přípravě, konzultacím zpráv i usnesení a získaných zkušeností využívaly ke zkvalitnění dalších schůzí.

Územní stranické orgány nyní informují o tom, že se přes některé dílčí problémy daří výroční jednání komunistů zabezpečovat vcelku na dobré úrovni, základní organizace za

pomoci delegovaných zástupců a pracovních skupin vyšších stranických orgánů kritičtěji přistupují k hodnocení dosažených výsledků při realizaci sjezdové linie, více konfrontují konkrétní situaci na pracovištích s požadavky sjezdu a 4. zasedání ÚV KSČ a přijímají konstruktivní závěry k zabezpečení úkolů druhého roku osmé pětiletky. Větší pozornost věnují co nejrychlejšímu odstranění následků zimní kalamity. Atmosféra na schůzích je převážně charakterizována jako pracovní.

V podnicích a závodech převládá pozornost řešení ekonomických otázek, kvality výroby, její efektivity a rovnoměrnosti, vědeckotechnickému rozvoji a uplatňování jeho výsledků v praxi, snižování materiálových a energetických vstupů apod. V podnicích, v nichž nebyly splněny hospodářské plány, se více hovoří o nutnosti řešit v centrálních orgánech dodavatelsko-odběratelské vztahy a modernizaci základních fondů. Ostřeji jsou kritizováni hospodářští pracovníci vlastních provozů. Řada připomínek například z Východočeského kraje poukazuje na těžkopádnost řídicí sféry a přebujelou administrativu na všech stupních. V části základních organizací zaznívají však aktuální otázky jak ve zprávách, tak i v diskusi ještě v obecné rovině, nedaří se vždy překonat vžitě formy práce, odhalit nositele nedostatků, není důsledně uplatňována kritika a sebe-kritika.

Další poznatky z jednotlivých krajů ukazují, že ne vždy se daří v podnicích a závodech vyváženě posuzovat otázky hospodářské politiky, vnitřního života strany a ideologické práce. Málo se v některých stranických organizacích hovoří o zvyšování jejich vlivu v pracovních kolektivech, o úrovni schůzové činnosti, podílu komunistů na práci společenských organizací. Zkvalitňování členské základny je ještě často redukováno na přijímání kandidátů. Zúženě je v části organizací posuzována účinnost ideologické práce, převažují v nich kvantitativní pohledy na stranické vzdělávání. Ideově výchovnými otázkami se hlouběji zabývaly základní organizace na školách.

Přijatá usnesení jsou ve velké většině zaměřena na hlavní úkoly a rozhodující směry činnosti základních organizací v letošním roce. Přetrvává však rozdílnost ve formě zpracování - od konkrétních a adresných úkolů až po obecná vymezení. Pozornost se orientuje na zvyšování úrovně řídicí a organizační práce, rychlejší prosazování VTR, zvyšování kvality vyráběné produkce apod. Jihočeský a další KV KSČ informují o tom, že na výročních schůzích dochází i ke kádrovým změnám. Například ve východočeské stranické organizaci byly dosud provedeny 84 změny ve výborech, z toho 17 ve funkci předsedy ZO KSČ.

Stálá pozornost stranických orgánů a organizací je soustředěna na zabezpečení hospodářských plánů na letošní rok. Některé krajské výbory strany v této souvislosti uvádějí, že v části podniků nejsou dosud vyjasněny. Středočeský KV KSČ konstatuje, že se jedná o jednu třetinu podniků, některé VHJ přesunuly termíny k převzetí plánu do února a března. Obdobně západočeský KV KSČ uvádí, že dosud nejsou uzavřeny plány pro rok 1987 ve výrobě zboží v podnicích Solo Sušice, Okula Nýrsko a k.p. Škoda Plzeň. Po projednání ve stranických orgánech bylo uloženo dořešit rozpory v k.p. Škoda do konce ledna 1987, v Okule a Solo do 28. února 1987. Podobné problémy uvádějí i další krajské výbory.

Řada poznatků z jednotlivých krajů svědčí o tom, že sílí iniciativa pracovních kolektivů k překonání výpadků ve výrobě, způsobených mimořádnými klimatickými podmínkami, následnou regulací zejména v dodávkách plynu, ale i malou účinností vlastních opatření na zimní období. Pozitivně krajské výbory hodnotí, že v čele pracovních kolektivů, které pohotově reagují na vzniklou situaci a zabezpečují normální chod podniků i závodů, jsou stranické orgány, organizace a komunisté. Například v Železárnách Bílá Cerkev v Hrádku u Rokycan /Západočeský kraj/ bude výpadek 900 tun oceli po projednání v CZV KSČ a hospodářském vedení závodu likvidován přesunem pracovní doby na sobotu a neděli, kdy není omezen odběr elektrické energie. Pracující se zavázali k tomu, že skluz ve výrobě odstraní do konce února 1987. V Královopolských strojárnách v

Brně /Jihomoravský kraj/ nastoupilo v sobotu 24.1.1987 na jednotlivá pracoviště k mimořádné pracovní směně 1 100 pracujících. Obdobné příklady aktivity jsou hlášeny z Motorpalu Jihlava, Závodů Klementa Gottwalda Znojmo a dalších podniků.

K širokému rozvoji pracovní aktivity směřujícímu k postupné stabilizaci denních výkonů dochází i v Severočeském hnědouhelném revíru. V některých případech byly vytvořeny a překročeny rekordy v těžbě uhlí jako například na závodě Šmeral, k.p. Doly Ležáky Most. Také v dalších podnicích a závodech Severočeského kraje byla přijata operativní opatření, která mají organizační a výrobně technický charakter a jsou orientována k likvidaci výpadků. I když současný stav neplnění úkolů v některých podnicích - například ve Spolku pro chemickou a hutní výrobu v Ústí n.Labem - vyvolává pesimistické nálady a názory, jsou tyto postoje stranickými orgány a organizacemi odmítány a pracovní kolektivy mobilizovány k aktivnějšímu plnění uložených úkolů a překonání výpadků. K jejich vyrovnání směřují i přijaté socialistické závazky. Obdobně je tomu i v dalších krajích.

Rozvoj pracovní iniciativy je současně orientován na splnění úkolů celého roku 1987. Například pracující k.p. Sigma Praha-Modřany uzavřeli celopodnikový socialistický závazek na splnění výroby zboží do 20.12.1987 a úkolů vývozu do 15.12.1987. Dále se zavázali ke splnění dodávek pro jaderné elektrárny Kozloduj v BLR a Dukovany před termínem. Mimořádnou pozornost věnují dodávkám pro elektrárnu SHEN TOV v ČLR. Jednotlivé krajské výbory ukazují, že jsou ještě rezervy v motivaci pracovní iniciativy například na počest XI. všeodborového sjezdu a 70. výročí VŘSR.

Mezi pracujícími stále trvá zvýšený zájem o zveřejněné Zásady přebudování hospodářského mechanismu ČSSR. Pozitivně hodnotí jejich přijetí jako potřebné, očekávají, že důsledná realizace těchto záměrů přispěje k odstranění současných disproporcí v plánovací činnosti, v dodavatelsko-odběratelských vztazích, k rychlejšímu zavádění vědy a techniky do praxe ap.

I nadále zejména v dělnických kolektivech přetrvávají připomínky k jejich přílišné odbornosti a tím i malé srozumitelnosti. Okresní výbory KSČ Karlovy Vary, Plzeň-jih, Plzeň-město /Západočeský kraj/ informují o některých názorech mládeže, které Zásady považují za obecné, v některých bodech opakovaně reagující na ne-realizovaná opatření z minulých let. V části ohlasů například pracujících Bratislavy se vyskytly dotazy, zda nebude příliš preferována podniková sféra a nedojde k rušení málo rentabilní avšak společensky potřebné výroby.

Krajské a okresní výbory strany reagují na tyto připomínky a v souladu s přijatým politickoorganizačním zabezpečením Zásad připravují aktivity k hlubšímu objasňování jejich obsahu. Například v Plzni vystoupí tajemník ÚV KSČ s. Jakeš, v Chebu ministr financí s. Žák. Severočeský KV KSČ k postupnému přebudování hospodářského mechanismu již uskutečnil celokrajský seminář, který se vedle ekonomických otázek zabýval také formami účinnějšího ideologického působení komunistů v pracovních kolektivech.

Stranické, státní, obchodní orgány a organizace věnují soustavnou pozornost zabezpečování vnitřního trhu potravinářským, průmyslovým a spotřebním zbožím. Situaci u základních druhů potravin hodnotí krajské /městské/ výbory strany vcelku jako stabilizovanou, bez výraznějších problémů. V Bratislavě, Středoslovenském a Západočeském kraji se však objevují připomínky, že na trhu chybějí levnější druhy masa a mléčné výrobky. Ve Východoslovenském kraji v důsledku sníženého nákupu jatečných zvířat zejména vepřů na 53,8 % vznikají obavy, že nebude u tohoto masa plně uspokojována poptávka. Občané oceňují dobrou úroveň zásobování prodejen ovocem a zeleninou. Kritizována je špatná kvalita brambor /hniloba/ a jejich cena, která neodpovídá zařazení do I. jakostní třídy.

U průmyslového a spotřebního zboží celostátně přetrvávají připomínky k dlouhodobému nedostatku některých druhů výrobků uváděných v předcházejících informacích. Nespokojenost občanů vyvolává úzký sortiment pánské, dámské a dětské obuvi, zejména v nižších cenových relacích. Vážná situace je v zásobování obyvatelstva uhlím v Severomoravském, Východočeském a Jihočeském kraji.

V okresech Havlíčkův Brod, Chrudim a Ústí n.Orlicí /Východočeský kraj/ byly opětovně zaznamenány fámy o údajném zdražení lihovin, kávy a cigaret. Ojediněle se také hovoří o znovuzavedení daně z motorových vozidel podle obsahu motoru.

V souladu se směrnicí ÚRO a přijatými politickoorganizačními opatřeními stranických orgánů se uskutečnily v průběhu ledna 1987 okresní a krajské konference odborových svazů a všeodborových orgánů. Okresní a krajské výbory strany včas projednaly stav jejich obsahové i kádrové přípravy.

Z poznatků krajských /městských/ výborů strany vyplývá, že předložené zprávy, diskuse i usnesení převážně komplexně avšak s různým stupněm náročnosti i kritičnosti analyzovaly současný stav a v souladu se závěry 15. a 16. plenární schůze ÚRO vytyčovaly úkoly ke zlepšení ekonomické, sociální, výchovné a organizační funkce odborů. Kriticky posuzovaly rozvoj různých forem socialistického soutěžení a odborářských hnutí, kladly důraz na realizaci výzvy ÚRO, což vyžaduje především konkrétní znalost úkolů plánu na každém pracovišti. Zdůrazňovaly vzrůstající úlohu a postavení pracovních kolektivů jako základního výchovného a sociálně ekonomického článku naší společnosti.

Slabší metodická pomoc ze strany českých výborů odborových svazů ve Východočeském kraji vedla k tomu, že část zpráv zvláště na okresních konferencích byla popisná, chyběla v nich hlubší analýza příčin nedostatků a jasná východiska k jejich překonání. Celkově lépe než průběh okresních byla hodnocena úroveň krajských svazových a všeodborových konferencí. Hluběji však bylo nezbytné rozebrat otázky vnitroodborového života, rozdílný přístup se projevoval v diskusi. Mnohdy měly příspěvky spíše informativní a popisný charakter, poukazovaly na nedostatky vně například v dodavatelsko-odběratelských vztazích, aniž by byl sebekriticky vyjádřen vlastní podíl na řešení tohoto problému.